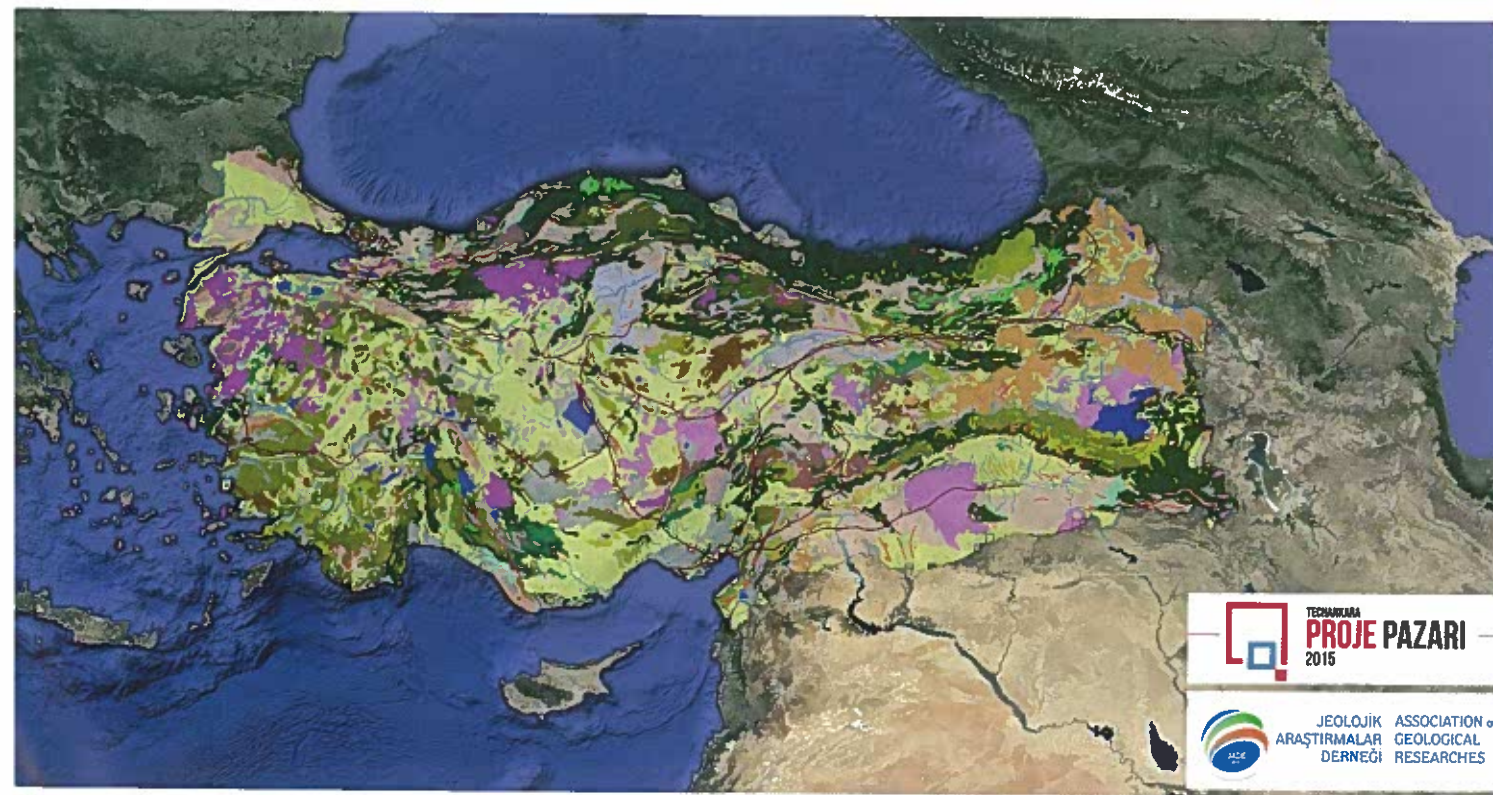
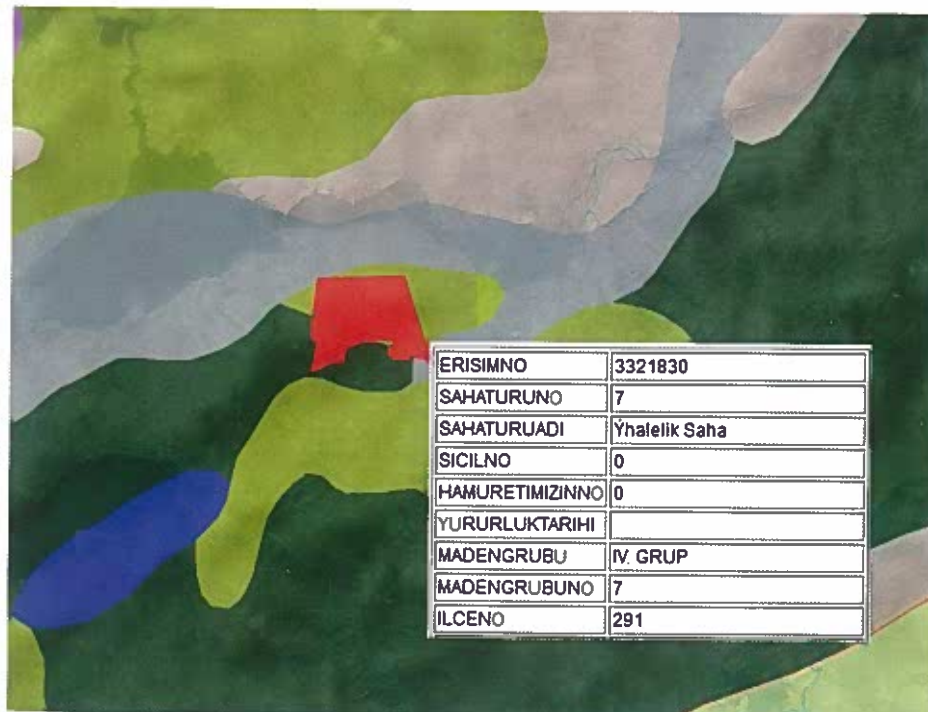

Bilgi herkes için: WebGIS

“Ulusal Mühendislik ve Jeoloji Veritabanı Projesi”

Jeolojik Araştırmalar Derneği (JADE), Ankara Kalkınma Ajansı'nın 24 Aralık tarihinde ATO sergi sarayında düzenlediği Proje Pazarı 2015 etkinliğinde, "Ulusal Mühendislik ve Jeoloji Veritabanı Projesi"ni tanıttı. Proje hakkında, derneğin Coğrafi Bilgi Sistemleri sorumlusu Ata Kiper ile görüştük.

Sayın Kiper, bize öncelikle derneğinizi hakkında bilgi verebilir misiniz?

Derneğimizi, yer bilimleri alanında görece az incelenmiş ve popüler konularda araştırmalar yapmak üzere 2014 yılı başında faaliyete geçmiş bir sivil toplum kuruluşudur. Derneğimizde sadece jeoloji mühendisleri değil, yer bilimleri hakkında araştırma yapmak isteyen maden, harita, bilgisayar ve hatta makine mühendisliği gibi çeşitli branşlardan genç arkadaşlarımız, ortaklaşa belirlediğimiz projelerde gönüllülük esasıyla çalışmaktadır. Üyelerimizden herhangi bir aidat talep etmiyor, tüm faaliyetlerimizi ise bağış ve sponsorluk gelirleriyle finanse ediyoruz.

“Milli imkânlarla
yapılabilecek bir yer altı
personel takip sistemi
tasarladık.”

Bugüne kadar ne tür faaliyetleriniz oldu?

Kısa zaman içerisinde pek çok eğitim, makale, sunum ve projeyi hayata geçirdik. Mesela geçen yıl özellikle öğrencilere yönelik olarak boru hattı güzergâhlarının jeoteknik etüdü, petrolün öyküsü ve madencilikte bilgisayarlı modelleme başlıklı eğitimler verdik; Soma ve Ermenek facialarının akabinde milli imkanlarla yapılabilecek bir yer altı personel takip sistemi tasarladık. Bu yıl içerisinde ise Türkiye Jeoloji Kurultayı ve Ulusal Kıyı ve Deniz Jeolojisi Sempozyumu'nda

bilimsel makaleler yayınladık; BlackSea Oil Summit ve DEİK Enerji Konseyi gibi platformlarda çağrılı konuşma ve sunumlar verdik. Halen “drone” adı verilen insansız hava araçlarının jeolojik amaçlarla kullanımına yönelik açık kaynaklı yazılım geliştirme faaliyetlerimiz devam ediyor.

Ankara Kalkınma Ajansı'nın etkinliğinde sergilediğiniz projenizden bahsedebilir misiniz?

WebGIS adını verdiğimiz projemiz, aslen dernek başkanımız Dr. Özgür Acır'ın, Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) konusundaki uzmanlığı ile geçmişteki boru hatları, jeoteknik etütler ve petrol sektöründeki tecrübelerini harmanladığı bir fikir üzerine gelişti. Bildiğiniz üzere ülke olarak yer bilimleri alanında gerek kamu gerekse özel sektör veya akademik çevrede her yıl gerçekleşen çok fazla çalışma yapıyor ve hatırı sayılır derecede veri üretiliyor. Üstelik bunların çoğu halka açık kaynaklarda, mesela dergilerde, bildiri kitaplarında veya kütüphanelerde yer alıyor. Ancak bu verilerin, başta öğrenci ve araştırmacılar olmak üzere diğer meslek erbabı tarafından da ulaşılabilir olması konusunda çeşitli zorluklar bulunmakta. Bunların başında, bu tür verilerin toplandığı veya işlendiği merkezi bir sistemin olmaması geliyor. Bu tür büyük sistemleri ise ancak belirli kamu kuruluşları veya büyük firmalar kurabiliyor; onların ilgi alanları veya kaynaklara erişimi de kendi sektörleri ve çalışanlarıyla sınırlı...

Yani siz ülke genelinde üretilen açık kaynaklı mühendislik ve bilimsel verileri toplayıp, yayınlayan bir platform mu kurdunuz?

Aynen öyle. Zaten projemizin adı WebGIS da buradan geliyor, yani Web (internet) üzerinden ulaşılabilir bir GIS (CBS) platformu. Bu platformun en büyük özelliği, derlenen verilerin yayınlanması için lisanslı bir yazılım veya özel donanımlı bir bilgisayara ihtiyaç duyulmuyor. Bunun yerine, Google Earth Pro üzerinde çalışan -ki biliyorsunuz bu programın lisansı da halka açıktır- küçük bir yazılım geliştirerek, dünya üzerinde internete bağlı tüm bilgisayarlar üzerinden erişilebilen bir mekânsal veritabanı kurduk. Bu sistemin en önemli özelliği, derlenen bütün mühendislik verilerinin interaktif bir jeoloji haritası üzerinde gösterilmesidir. Yani herhangi bir etüd, proje, sondaj veya ruhsat bilgisine, o alanın jeolojik harita bilgileri eşliğinde ulaşabilirsiniz. Bu da yer bilimleriyle uğraşan herkes için çok anlamlı bir veridir.

Bu yazılımı kendiniz mi geliştirdiniz?

Bu yazılımı dernek yönetim kurulu üyemiz ve bilgisayar mühendisi olan Sn. Orkun Balcı tamamen dernek imkânları dâhilinde uzun ve titiz bir çalışma sonucunda geliştirdi. Ben de bu sisteme açık kaynaklı veri entegre etme konusunda çalışıyorum. Bu arada halen İstanbul üniversitesinde Coğrafya ve Coğrafi Bilgi Sistemleri bölümlerinde aynı anda okuyan bir öğrencim olduğumu ifade etmek isterim. Zira başta da söylediğim gibi derneğimizin çalışmalarında ve proje ekibinde mesleki bir sınırlama veya kıdem farkı bulunmuyor.

Bu yazılımdan araştırmacıların yanı sıra başka kimler, nasıl yararlanabilir?

Dernek web sayfamızda yer alan WEBGIS butonuna tıklandığı zaman karşınıza bir kullanıcı adı/sifre paneli gelecektir. O panel altında -şimdilik sadece örnek projeler yer alıyor- kurumsal kullanıcılar da yakında kendi özel bilgilerini sisteme yükleyebilmek için bu verileri diğer meslektaşları ile paylaşabilecekler. Mesela mühendislik, jeoloji, maden şirketleri veya projeci devlet kurumları (DSİ, KGM, DLH, BOTAŞ gibi) bu sistemi kullanarak geçmişteki veya halen devam eden çalışmalarını bu sisteme yükleyebilir ve -interaktif jeoloji haritası üzerinde- görüntüleyebilir.

Son olarak bu projeden sizin dernek olarak beklentiniz nedir?

Sistemimizin tam olarak istediği seviyeye gelebilmesi yönünde iyileştirme çalışmalarımız halen devam ediyor. Zaten Kalkınma Ajansı'nın proje pazarı etkinliğine de bu projemize destek verecek sponsorlar bulabilmek için katıldık. Uzun vadede bu projemizin ulusal çapta ses getireceğine ve destek göreceğine inanıyoruz.

**Sn. Kiper, verdiğiniz bilgiler için teşekkür ediyoruz.
Çalışmalarınızda başarılar dileriz.**

Derneğimiz adına bize bu fırsatı verdiğiniz için ben teşekkür ederim.

